

Жук П. В.

**Проекти законодавчих актів, направлених Верховній Раді
України (вих. № 6/98 від 04.04.2018 р.)**

ПРОЕКТ

ЗАКОН УКРАЇНИ

**Про спеціальний режим інвестиційної діяльності
на територіях пріоритетного розвитку
у гірських зонах України**

Цей Закон визначає порядок запровадження та функціонування спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

територія пріоритетного розвитку – територія, на якій склалися несприятливі соціально-економічні умови, незадовільний стан зайнятості населення і на якій запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності для активізації економічного розвитку, створення нових робочих місць; вирішення соціальних проблем; *запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на таких територіях здійснюється через прийняття закону про створення конкретної території пріоритетного розвитку;**

спеціальний режим інвестиційної діяльності – правовий режим, який передбачає введення податкових митних та інших пільг, а також відшкодувань і дотацій, передбачених цим Законом, для суб'єктів підприємницької діяльності, що реалізують у порядку, визначеному цим Законом, інвестиційні проекти, затверджені органом управління територією пріоритетного розвитку;

орган управління територією пріоритетного розвитку – орган місцевого самоврядування чи інший спеціально створений у відповідності до статті 9 Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» орган управління, на який покладаються функції управління нею;

гірські зони – території з абсолютними висотами 400 і більше метрів над рівнем моря, а також території у межах населених пунктів, яким надано статус гірських у відповідності до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»;

реструктуризація підприємства – здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, його управління, форми власності, організаційно-правової форми, з метою фінансового оздоровлення підприємства, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва;

реконструкція підприємства – переобладнання існуючих виробничих потужностей, пов'язане з удосконаленням виробництва і підвищенням його техніко-економічного рівня на основі науково-технічних досягнень, що здійснюється за комплексним проектом реконструкції підприємства з метою збільшення виробничих потужностей, поліпшення якості та зміни номенклатури продукції, поліпшення умов праці та охорони навколишнього природного середовища;

перепрофілювання підприємства – зміна технології виробничого процесу для випуску нової продукції (виконання робіт, надання послуг).

Стаття 2. Мета запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності

Спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України запроваджується з метою залучення інвестицій у пріоритетні види економічної діяльності для підвищення рівня економічного розвитку, створення нових робочих місць, ліквідації диспропорцій у рівні життя *мешканців гірських зон та рівнинних територій*, уникнення депопуляції гірських зон та втрати етнокультурної спадщини місцевого населення, для розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, збільшення обсягів високоякісних товарів та послуг, створення сучасної виробничої, соціальної, транспортної та ринкової інфраструктури, ефективного використання природних ресурсів *й збереження природного довкілля гір*.

Стаття 3. Запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності

1. Спеціальний режим інвестиційної діяльності запроваджується на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України і діє протягом 30 років при реалізації в порядку, визначеному цим Законом, інвестиційних проектів у пріоритетних видах економічної діяльності (далі – інвестиційні проекти), перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Початком реалізації інвестиційного проекту є дата фактичного внесення інвестиції чи її першої частини у відповідності до погодженого з органом управління територією пріоритетного розвитку графіку надходження інвестицій.

2. До територій пріоритетного розвитку у гірських зонах України можуть належати у своїх адміністративно-територіальних межах окремі гірські населені пункти чи взаємоприлеглі групи населених пунктів у межах одного адміністративного району, яким надано статус гірських, а також окремі адміністративні райони, усі населені пункти *яких* отримали статус гірських. *Створення конкретних територій пріоритетного розвитку здійснюється у встановленому законодавством України порядку.*

Стаття 4. Особливості дії законодавства України на території пріоритетного розвитку

1. Законодавство України на території пріоритетного розвитку діє в межах Конституції України з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом

2. Органи місцевого самоврядування та органи державної виконавчої влади у період запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності діють у межах повноважень, передбачених Конституцією та законами України, з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Стаття 5. Органи управління територіями пріоритетного розвитку

Органами управління територіями пріоритетного розвитку є:

- районні ради та районні державні адміністрації (в частині окремо делегованих районними радами повноважень) у випадку створення території пріоритетного розвитку в межах адміністративного району;

- органи місцевого самоврядування та їх виконавчі комітети у випадку створення території пріоритетного розвитку у межах однієї адміністративно-територіальної одиниці (села, селища, міста, *об'єднаної територіальної громади*);

- ради з питань території пріоритетного розвитку у випадку включення до неї території взаємоприлеглих груп населених пунктів, що входять до різних адміністративно-територіальних одиниць одного адміністративного району. До складу Ради включаються представники усіх адміністративно-територіальних одиниць, у межах яких створюється територія пріоритетного розвитку, та районної державної адміністрації. Склад Ради та Положення, яке регламентує її повноваження, затверджується рішенням відповідних районних рад. Ради з питань територій пріоритетного розвитку є юридичними особами. Ради можуть делегувати виконання своїх окремих повноважень районним державним адміністраціям.

Стаття 6. Повноваження органів управління територіями пріоритетного розвитку

1. Органи управління здійснюють свої повноваження на територіях пріоритетного розвитку відповідно до Конституції та законів України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. До сфери повноважень органів управління територіями пріоритетного розвитку також належать:

розроблення та забезпечення реалізації стратегії та поточних програм розвитку території пріоритетного розвитку;

розгляд і затвердження інвестиційних проектів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

видача свідоцтв про затвердження інвестиційних проектів;

укладення договору (контракту) з суб'єктом підприємницької діяльності щодо умов реалізації на території пріоритетного розвитку інвестиційного проекту в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

здійснення в межах своїх повноважень згідно з цим Законом відповідного контролю за реалізацією інвестиційних проектів суб'єктами підприємницької діяльності на території пріоритетного розвитку;

підготовка відповідних пропозицій щодо встановлення ставок орендної плати, плати за комунальні послуги, тарифів та інших платежів;

організація підготовки та перепідготовки кадрів;

прийняття у межах своєї компетенції рішень, обов'язкових до виконання на території пріоритетного розвитку при реалізації інвестиційних проектів;

розгляд у досудовому порядку спорів, що виникають між органами місцевого самоврядування та суб'єктами підприємницької діяльності при реалізації інвестиційних проектів;

внесення пропозицій про зміни в статусі території пріоритетного розвитку у порядку, встановленому законодавством України;

забезпечення необхідних умов функціонування державних органів, розташованих на території пріоритетного розвитку;

регулювання залучення до роботи на території пріоритетного розвитку іноземних працівників;

надання Міністерству фінансів України та Міністерству економічного розвитку і торгівлі України інформації щодо наслідків запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності;

реалізація інших повноважень, передбачених цим Законом.

3. Матеріально-технічне забезпечення органів управління територіями пріоритетного розвитку здійснюється за рахунок відповідних місцевих бюджетів. Воно може також здійснюватися за рахунок відрахувань суб'єктів підприємницької діяльності, які реалізують інвестиційні проекти. Розмір відрахувань встановлюється органом управління за погодженням з Міністерством фінансів України.

Кошторис витрат Рад з питань територій пріоритетного розвитку затверджується районними радами за погодженням з органами місцевого самоврядування адміністративно-територіальних одиниць, включених до території пріоритетного розвитку.

Стаття 7. Умови провадження підприємницької діяльності на територіях пріоритетного розвитку

1. Підприємницька діяльність на територіях пріоритетного розвитку провадиться відповідно до законодавства України.

2. Спеціальний правовий режим підприємницької діяльності, встановлений на території пріоритетного розвитку, поширюється на суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб виключно під час реалізації ними на цій території інвестиційних проектів *вартістю еквівалентною не менш ніж 100 тис. дол. США*, затверджених у встановленому цим Законом порядку, і лише у частині діяльності, що проводиться у рамках затверджених інвестиційних проектів.

3. Затвердження інвестиційного проекту та видача свідоцтва про його затвердження є підставою для укладення договору (контракту) з суб'єктом

підприємницької діяльності щодо умов реалізації інвестиційного проекту, укладення договорів оренди землі, приміщень тощо. Порядок укладення договору (контракту) за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України, визначається органом управління територією пріоритетного розвитку.

4. У разі невиконання або неналежного виконання суб'єктом підприємницької діяльності умов договору (контракту), укладеного з органом управління територією пріоритетного розвитку, такий суб'єкт підприємницької діяльності несе майнову та іншу відповідальність, передбачену законом та відповідним договором (контрактом).

5. У разі порушення суб'єктом підприємницької діяльності законодавства України, установчих документів, договору (контракту) з органом управління територією пріоритетного розвитку щодо умов реалізації затвердженого у встановленому цим Законом порядку інвестиційного проекту, орган управління *може скасувати у встановленому законодавством порядку рішення про затвердження інвестиційного проекту та розірвати договір (контракт), укладений з суб'єктом підприємницької діяльності.*

Стаття 8. Спеціальний режим інвестиційної діяльності

1. До суб'єктів підприємницької діяльності під час реалізації ними інвестиційних проектів, затверджених у встановленому цим Законом порядку, застосовуються запроваджені цим Законом спеціальний правовий режим підприємницької діяльності та надаються передбачені цим Законом пільги щодо сплати ввізного мита, податку на додану вартість, податку на прибуток підприємств, а також часткові відшкодування інвестиційних вкладень інвесторів та бюджетні дотації за створення нових робочих місць.

2. Звільняються від сплати ввізного мита на період реалізації затверджених у встановленому цим Законом порядку інвестиційних проектів, але не більше ніж на п'ять років, суб'єкти підприємницької діяльності, які ввозять на митну територію України – на територію пріоритетного розвитку – для потреб власного виробництва, пов'язаного з реалізацією цих інвестиційних проектів:

матеріали та сировину, перелік та обсяги ввезення яких визначаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

устаткування, обладнання та комплектуючі до них.

Перелік товарних кодів та описів за УКТЗЕД, щодо яких можуть застосовуватися пільги, передбачені цим пунктом статті 8 Закону, визначається в окремих законах про створення конкретних територій пріоритетного розвитку.

Ця пільга не застосовується при ввезенні на митну територію України підакцизних товарів.

У разі нецільового використання зазначених матеріалів, сировини, устаткування, обладнання та комплектуючих до них платник податку зобов'язаний сплатити ввізне мито у встановленому Законом порядку.

3. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість на період реалізації затверджених у встановленому цим Законом порядку інвестиційних

проектів, але не більше ніж на п'ять років, операції з ввезення (пересилання) на митну територію України – на територію пріоритетного розвитку – суб'єктами підприємницької діяльності для потреб власного виробництва, пов'язаного з реалізацією цих інвестиційних проектів, устаткування, обладнання та комплектуючих до них.

Ця пільга не застосовується при ввезенні на митну територію України підакцизних товарів.

У разі нецільового використання зазначених устаткування, обладнання та комплектуючих до них податок на додану вартість справляється виходячи з їх договірної (контрактної) вартості, але не нижче за митну вартість, перераховану в гривні за валютним (обмінним) курсом, встановленим Національним банком України на день оформлення ввізної вантажної митної декларації, з урахуванням пені, нарахованої на таку суму податку, виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення податкового зобов'язання, за період від дати ввезення таких товарів на митну територію України до дати збільшення податкового зобов'язання.

4. Звільняється на три роки від оподаткування прибуток (у частині, одержаній від освоєння інвестицій) новоствореного, перепрофільованого, реконструйованого підприємства, *що реалізує на території пріоритетного розвитку інвестиційний проект, затверджений у порядку, встановленому цим Законом.*

Прибуток таких підприємств, одержаний від реалізації інвестиційного проекту з четвертого по шостий рік включно, оподатковується за ставкою у розмірі 50 відсотків діючої ставки оподаткування.

Ця норма застосовується з моменту одержання зазначеними підприємствами першого прибутку.

Порядок обліку та обчислення прибутку, одержаного від реалізації інвестиційного проекту, визначається *Державною фіскальною службою України.*

У разі, коли протягом звітного (податкового) періоду відбувається часткове або повне відчуження інвестиції, суб'єкт підприємницької діяльності, який одержав інвестицію, зобов'язаний сплатити у повному обсязі податок з прибутку, одержаний у такому звітному (податковому) періоді.

5. До валового доходу підприємства, нарахованого з метою оподаткування, не включається сума інвестицій, одержана згідно із затвердженням у встановленому цим Законом порядком інвестиційним проектом, що реалізується на території пріоритетного розвитку, у вигляді:

коштів;

матеріальних цінностей;

нематеріальних активів, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо, вартість яких у конвертованій валюті підтверджено згідно з законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також експертною оцінкою в Україні.

6. Пільги щодо сплати податку на прибуток, передбачені цією статтею, не поширюються на частину прибутку, одержану суб'єктами підприємницької діяльності від освоєння інвестицій, що були здійснені за рахунок коштів бюджетів усіх рівнів та цільових державних фондів.

7. Часткове відшкодування інвестиційних вкладень суб'єктам підприємницької діяльності, що реалізують у відповідності до цього закону інвестиційні проекти на території пріоритетного розвитку (інвесторам), здійснюється у порядку, встановленому Міністерством фінансів України з коштів Державного бюджету України (державного фонду регіонального розвитку) у розмірі 10 % від обсягу інвестицій для реалізації проекту, зазначеного у договорі (контракті) на реалізацію інвестиційного проекту, за умови закінчення інвестування у сумі та терміни, передбачені договором (контрактом). Відшкодування проводиться на підставі клопотання на адресу Міністерства фінансів України не пізніше року, наступного за другим роком забезпечення планованих річних обсягів випуску продукції (надання послуг), зазначених у договорі (контракті) на реалізацію інвестиційного проекту, що підтверджується відповідним звітом. Форма звіту затверджується Міністерством фінансів України.

8. Бюджетні дотації за створення нових робочих місць надаються суб'єктам підприємницької діяльності, що реалізують на території пріоритетного розвитку затверджені у встановленому цим Законом порядком інвестиційні проекти, з Державного бюджету України (державного фонду регіонального розвитку) в розмірі 10 % від діючих в Україні на момент надання дотацій нормативів вартості створення робочого місця у відповідних галузях економіки. Ці дотації надаються інвесторам на підставі їх клопотання на адресу Міністерства фінансів України та звіту, що підтверджує середньооблікову кількість штатних працівників, за кожне створене при реалізації затверджених інвестиційних проектів на території пріоритетного розвитку нове робоче місце не пізніше року, наступного за третім роком його функціонування. Форма звіту затверджується Міністерством фінансів України та Міністерством соціальної політики України.

9. Суб'єкти підприємницької діяльності, що реалізують на території пріоритетного розвитку затверджені у встановленому цим Законом порядком інвестиційні проекти, складають звіт про цільове використання ввезених ними матеріалів, сировини, устаткування, обладнання та комплектуючих до них відповідно до порядку, встановленого *Державною фіскальною службою України*.

10. Пільги, відшкодування та дотації, передбачені цією статтею, застосовуються виключно стосовно суб'єктів підприємницької діяльності, що реалізують інвестиційні проекти на території пріоритетного розвитку у порядку, встановленому цим Законом.

11. У разі, якщо суб'єкти підприємницької діяльності, що реалізують на території пріоритетного розвитку затверджені у встановленому цим Законом інвестиційні проекти, ведуть також іншу діяльність, вони зобов'язані вести окремі баланс та податкову звітність у частині результатів діяльності з реалізації затвердженого інвестиційного проекту. Порядок їх ведення встановлюється *Державною фіскальною службою України*.

Стаття 9. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування. Прийняті у відповідності до цього Закону окремі закони про створення кожної з територій пріоритетного розвитку вступають у дію з урахуванням підпункту 4.1.9. пункту 4.1. ст. 4 Податкового кодексу України.

2. Кабінету Міністрів України:

у двомісячний строк визначити перелік пріоритетних видів економічної діяльності, за якими здійснюватиметься підтримка інвестиційних проектів на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України, та ввести в дію порядок розгляду і затвердження інвестиційних проектів, що реалізуються у пріоритетних видах економічної діяльності на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України, визначення переліку й обсягів матеріалів і сировини, які ввозяться для потреб власного виробництва, пов'язаного з реалізацією таких інвестиційних проектів;

у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. Держава гарантує стабільність встановленого цим Законом спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку на весь строк, визначений у статті 3 цього Закону.

Президент України

Примітка: *курсивом виділено зміни та доповнення до тексту законопроекту № 4102, розміщеного на сайті Верховної Ради України

Підготував: Жук П.В., к.е.н., с.н.с., провідний науковий співробітник ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Податковому кодексі України

1) статтю 142 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«142.4 Звільняється повністю чи частково прибуток підприємств, отриманий внаслідок реалізації інвестиційних проектів у відповідності із Законом України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України».

2. У Законі України «Про стимулювання розвитку регіонів»

1) статтю 1 доповнити визначенням:

«гірська зона - територія з абсолютними висотами 400 і більше м н.р.м., а також територія у межах населених пунктів, яким надано статус гірських у відповідності до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»;

2) статтю 2 у частині засад стимулювання розвитку регіонів доповнити таким:

«надання податкових, митних та інших пільг для цілей активізації інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України»;

3) статтю 6 у частині груп депресивних територій доповнити таким:

«гірська зона (територія)»;

4) статтю 7 у частині передбачених нею заходів доповнити таким:

«запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності у гірських зонах з наданням інвесторам податкових, митних та інших пільг, а також часткових відшкодувань інвестиційних вкладень та дотацій інвесторам за створення робочих місць»;

5) статтю 8 у частині основних принципів державного стимулювання розвитку депресивних територій доповнити таким:

«створення сприятливих (преференційних) умов для залучення коштів (інвестицій) недержавного сектору на територіях пріоритетного розвитку у гірських зонах України»;

6) статтю 9 у частині регіонів, які можуть бути визнані депресивними, доповнити таким:

«адміністративні райони, об'єднані територіальні громади, сільські, селищні, міські ради, більшість населених пунктів у яких мають статус гірських, в яких

щільність сільського населення менша 50 жителів на 1 кв. км чи спостерігається зменшення чисельності населення темпами вищими ніж у цілому по регіону (області), до якого належать».

Президент України

*Підготував: Жук П.В., к.е.н., с.н.с., провідний науковий співробітник ДУ
«Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»*